

ЗАКОН О ТРГОВИНИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин за обављање и унапређење трговине на јединственом тржишту Републике Србије, као и заштита тржишта, заштита од непоштене тржишне утакмице и надзор.

Трговина се врши под условима и на начин уређен овим законом и другим прописима којима се уређују промет робе и услуга, као и добрим пословним обичајима и пословним моралом.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази у смислу овог закона имају следеће значење:

1) **промет** је скуп свих основних и пратећих пословних активности у вези са набавком и продајом робе и услуга;

2) **трговац** је правно или физичко лице које испуњава услове за обављање продаје робе, односно услуга, прописане овим законом;

3) **тржиште је** институционално уређен однос између субјеката понуде и тражње са циљем промета робе и услуга;

4) **продајни објекат** је простор који чини јединствену физичку, функционалну и техничко-технолошку целину, трајног или привременог грађевинског карактера, затвореног или отвореног типа (продајни плац, бокс и сл.) опремљен на прописани начин, који је намењен или може бити намењен за обављање промета;

5) **продајно место** је продајни објекат или друго место ван продајног објекта на којем је предвиђено и одобрено обављање промета, у складу са законом и другим прописима;

6) **потрошач** је физичко лице које купује робу, односно услуге ради задовољавања личних потреба или потреба домаћинства;

7) **конкурент** је трговац који продаје робу или услугу која је по својим особинама, намени и цени, замењива са робом или услугом другог трговца на истом тржишном подручју;

8) **стручни проценитељ** је судски вештак или стручна установа (институт, факултет, стручна организација) који поседују одговарајућа стручна знања из релевантне области;

9) **контрола** је скуп активности, односно радњи у поступку инспекцијског надзора које се предузимају код трговца, у продајном објекту или другом месту обављања трговине;

10) **тржишни надзор** је скуп активности и мера које спроводе државни органи и други имаоци јавних овлашћења, да би обезбедили усаглашеност

робе и услуга у промету са условима утврђеним овим законом и посебним прописима;

11) **трговинска мрежа** је скуп продајних објеката на подручју Републике Србије.

II. ТРГОВИНА

1. Појам трговине

Појам

Члан 3.

Трговина је скуп пословних активности промета робе, односно услуга (у даљем тексту: роба/услуге) са циљем остваривања добити, као и другог друштвено-економског циља.

2. Начела трговине

Начело слободне трговине

Члан 4.

Трговина се обавља слободно на тржишту.

Забрањена су ограничења слободе обављања трговине.

Изузетно ограничење слободе трговине може се привремено увести на начин и под условима прописаним законом.

Начело равноправности и забране дискриминације

Члан 5.

Трговци су равноправни и имају једнак правни положај на тржишту.

Забрањен је сваки облик дискриминације у погледу услова за обављање трговине или нарушавања равноправности трговаца на тржишту.

Начело јединственог тржишта

Члан 6.

Тржиште Републике Србије је јединствено и целовито.

Изузетно, дозвољени су акти или радње у складу са законом, усмерени на подстицање регионалног развоја неразвијених подручја, за одређене социјално угрожене категорије становништва, за производњу и промет робе/услуга које су од егзистенцијалног значаја за становништво, као и за развој одређених делатности које су од јавног интереса, односно заштите одређених добара од посебног значаја.

Начело поштења

Члан 7.

Трговци су дужни да у тржишној утакмици поступају поштено, на начин који није усмерен на доношење штете другим трговцима, односно купцима, као

и јавном интересу, а у складу са пословним моралом и добрим пословним обичајима.

Начело стабилности и снабдевености

Члан 8.

Трговци су дужни да на одговарајући начин обезбеде услове за одржавање стабилности и снабдевености тржишта, нарочито у погледу робе/услуга од егзистенцијалног значаја за становништво.

Забрањено је предузимање радњи којима се изазива нестабилност и поремећај у снабдевености тржишта.

Начело сразмерности

Члан 9.

Државни органи и организације које су законом и другим прописима овлашћени да доносе акте или предузимају радње ограничења трговине, као и у пословима тржишног надзора, дужни су да у погледу обима, начина, услова и трајања тих ограничења, односно обављања надзора, поступају сразмерно разлозима за ограничење, односно са циљем тржишног надзора.

Начело сарадње

Члан 10.

У пословима тржишног надзора, сви надлежни државни органи и имаоци јавних овлашћења су дужни да међусобно сарађују.

3. Трговац

Својство трговца

Члан 11.

Својство трговца, у смислу овог закона, имају правна лица и предузетници који обављају трговину.

Својство трговца у смислу овог закона имају и физичка лица, ако овим законом или посебним прописом није другачије прописано, и то:

- 1) пољопривредници, регистровани у складу са прописима којима се уређује пољопривреда, у погледу пољопривредних производа који су предмет регистрације;
- 2) лица која врше промет уловљене дивљачи, рибе, гљива, дивље флоре и фауне, и осталих шумских плодова, у складу са посебним прописима о лову, рибљем фонду, ветерини, заштити природе и шумама;
- 3) физичка лица која у виду занимања обављају делатност слободне професије уређену посебним прописима;
- 4) остала физичка лица која продају сопствене половне ствари.

III. ВРСТЕ ТРГОВИНЕ

1. Основна подела

Према начину обављања

Члан 12.

Трговина се обавља као трговина на велико и трговина на мало.

Трговина на велико

Члан 13.

Трговина на велико (велепродаја, велетрговина) је скуп свих пословних активности у вези са продајом робе/услуга лицима који купују ради даље продаје или коришћења у пословне сврхе.

Трговина на мало

Члан 14.

Трговина на мало (малопродаја) је продаја робе/услуга потрошачима ради задовољавања личних потреба или потреба домаћинства.

2. Према месту трговине

Трговина у продајном објекту

Члан 15.

Трговина се по правилу обавља у продајном објекту, у различитим трговинским форматима.

Трговински формати су организационо-технички облици обављања трговине, који имају специфичну стратегију продаје према купцима и конкурентима (нпр. супермаркет, хипермаркет, дисконт, трговински центар, *cash and carry* центар и др.).

Министар надлежан за послове трговине (у даљем тексту: министар) ближе уређује класификацију трговинских формата.

Трговина ван продајног објекта

Члан 16.

Трговина може да се обавља и ван продајног објекта.

Трговина на мало може да се обавља ван продајног објекта, и то као:

- 1) даљинска трговина на мало;
- 2) трговина личним нуђењем;
- 3) остала трговина на мало ван продајног објекта.

Даљинска трговина на мало

Члан 17.

Даљинска трговина на мало је продаја робе/услуга коју трговац врши понудом путем средстава комуникација, потрошачу који није непосредно присутан.

Даљинска трговина на мало је нарочито електронска трговина, каталошка продаја, као и ТВ продаја, трговина путем поште, штампаних пошиљки, рекламних материјала са наруџбеницом, телефона, текстуалних или мултимедијалних порука у мобилној телефонији и аутомата.

Електронска трговина се уређује посебним законом.

Трговина личним нуђењем

Члан 18.

Трговина личним нуђењем је трговина на мало коју обавља трговац тако што нуди робу или услугу путем непосредне понуде потрошачу који није тражио да му се учини понуда, а који је лично присутан на месту понуде, ван продајног објекта.

Трговина личним нуђењем се нарочито обавља као:

- 1) делатност путујућих трговаца, која се обавља „од врата до врата“;
- 2) делатност организовања посебних промотивно-продајних скупова (промоције, демонстрације, дегустације и сл.);
- 3) трговина из торбе или друге преносне опреме (тзв. торбарење, колпортери и сл.);
- 4) трговина путем личног позивања потрошача.

Трговина личним нуђењем се обавља у одговарајуће време и на начин да се не врши непримерено узнемиравање лица према којима је усмерена понуда.

Пољопривредни и прехранбени производи не могу се продавати личним нуђењем, осим на посебним промотивно-продајним скуповима у складу са условима према посебним прописима.

Пуномоћник у трговини личним нуђењем

Члан 19.

Трговина личним нуђењем може да се обавља преко пуномоћника, који не мора да испуњава услове за трговца из члана 11. овог закона.

Трговац који обавља трговину личним нуђењем преко пуномоћника издаје пуномоћнику посебно пуномоћје, оверено и потписано од стране овлашћеног лица властодавца, које нарочито садржи име и лични број пуномоћника, пословно име властодавца, као и обим и границе овлашћења у погледу робе/услуга која је предмет промета, периода важења пуномоћја, подручја на којем се обавља трговина личним нуђењем, као и друге потребне податке.

Пуномоћник из става 1. овог члана је дужан да носи са собом изворник пуномоћја и да га на захтев лица према којима је усмерена понуда, пружи на увид.

Остала трговина на мало ван продајног објекта

Члан 20.

Остала трговина на мало ван продајног објекта обавља се као трговина:

- 1) у преносивим објектима типа киоска, тезге, штанда или на другим средствима или опреми која је релативно везана за одређено место;
- 2) са покретних средстава или опреме (амбулантна трговина).

Актом надлежног органа локалне самоуправе одређује, се односно одобрава продајно место на којем се обавља трговина из става 1. тачка 1), односно време и начин трговине из става 1. тачка 2) овог члана.

Ако се трговина из става 1. тачка 2) овог члана обавља личним нуђењем, на њу се примењују одредбе овог закона које се односе на трговину личним нуђењем.

3. Посебне тржишне институције

Појам и врсте

Члан 21.

Посебне тржишне институције су посебни, уређени облици тржишта који организују сусрет продаваца и купаца робе/услуга, са циљем њене продаје или промоције.

Посебне тржишне институције су:

- 1) робна берза;
- 2) сајам, остале привредне изложбе и традиционалне манифестације;
- 3) пијаца и велетржница;
- 4) аукцијска кућа и јавно надметање.

Посебне тржишне институције не могу да учествују ни као продавци ни као купци у промету чији су организатори.

Министар ближе уређује посебне услове трговине прописане за посебне тржишне институције из става 2. овог члана, у складу са одредбама чл. 23. до 28. овог закона.

Робна берза

Члан 22.

Робна берза је посебна тржишна институција која организује сусрет купаца и продаваца стандардизоване и заменљиве (фунгибилне) робе.

Робна берза и берзанско пословање уређују се посебним законом.

Сајам

Члан 23.

Сајам је посебна тржишна институција која се бави организовањем сајамских привредних изложби, као и пружањем пратећих услуга, а нарочито изнајмљивања, пројектовања и припремања изложбених места у сајамском простору, складиштења робе или издавања складишног простора,

организовања или обављања превоза робе за излагаче, утовара, истовара и паковања робе, маркетиншких, угоститељских и других услуга у вези са организовањем сајамских привредних изложби.

Сајам је правно лице, регистровано за обављање делатности организације сајамских изложби, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката, и које обавља ту делатност на за њу нарочито намењеном сајамском простору (сајмиште).

Сајамска изложба из става 1. овог члана представља излагање робе у тачно одређеном временском периоду, на простору посебне намене (сајамски простор, сајмиште), од стране одређеног излагача, ради њеног представљања и упознавања заинтересованих купаца са том робом, односно услугама које тај излагач нуди.

Сајам може да организује и друге културне и спортске приредбе и манифестације.

Остале привредне изложбе и традиционалне манифестације

Члан 24.

Остале привредне изложбе су изложбе робе/услуга, привременог или повременог карактера, ван сајамског простора.

Традиционалне манифестације су вашари, фестивали и друге манифестације на којима се у склопу културних, музичких, спортских и других друштвених активности, продаје одређена роба, а у складу са обичајима везаним за одвијање тих активности и за то подручје (нпр. «дани» појединих локалних производа, сабори и сл.)

Уређивање организовања осталих привредних изложби и традиционалних манифестација је у надлежности локалне самоуправе.

Пијаца

Члан 25.

Пијаца је посебна тржишна институција која се бави организовањем трговине на мало, путем уређивања, одржавања и издавања специјализованог простора за обављање пијачне продаје робе, као и пратећих услуга.

Пијачна продаја обухвата продају робе нарочито на тезгама, боксовима или посебним продајним објектима, и то свежих пољопривредних и прехрамбених производа, производа домаће радиности и занатских производа, друге робе широке потрошње, као и пружање пратећих услуга.

Пијаца је правно лице, регистровано за обављање делатности организације пијачне продаје, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката.

Продају на пијаци обављају трговци.

Пијаца је дужна да:

- 1) јасно обележи и издвоји пијачни простор од околног простора, као и да видно истакне дане и време пијачне трговине;
- 2) обезбеди вагу на којој се врши провера масе купљене робе (контролна вага), да је јасно означи на месту њеног налажења и да омогући лак приступ тој ваги;

- 3) обезбеди да лица која продају робу на пијаци имају својство трговца;
- 4) обезбеди услове за присуство и рад надлежних инспекција за све време пијачне трговине.

Актом надлежног органа локалне самоуправе уређује се локација, опремање и одржавање пијаце, начин издавања пијачног простора, радно време и друга питања од значаја за рад пијаце.

Велетржница

Члан 26.

Велетржница је посебна тржишна институција која се бави организовањем трговине на велико, путем уређивања, одржавања и издавања специјализованог простора за излагање и продају воћа, поврћа и других пољопривредних и прехрамбених производа, остале робе широке потрошње, као и пружање пратећих услуга, а нарочито складиштење робе, њена дорада, прерада, паковање и друге услуге у вези са руковањем и превозом.

Велетржница је правно лице, регистровано за обављање делатности организације трговине на велико, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката.

Продају на велетржници обављају трговци.

На велетржници се обавља трговина на велико, а изузетно и трговина на мало под условима који су прописани за пијацу.

Аукцијска кућа

Члан 27.

Аукцијска кућа је посебна тржишна институција која организује промет нестандардизоване робе, за туђ рачун и путем јавног надметања.

Аукцијска кућа је привредно друштво, регистровано за обављање делатности организовања трговине јавним надметањем, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката.

Јавно надметање

Члан 28.

Трговина јавним надметањем је продаја робе купцу који продавцу, поводом његовог јавног позива, истакне повољнију понуду у односу на остале учеснике у надметању.

Трговину јавним надметањем може да обавља сваки трговац, за свој рачун.

У трговини јавним надметањем не примењују се правила о поништају уговора због прекомерног оштећења продавца или купца, осим у случају преваре.

Забрањено је усаглашено наступање у јавном надметању.

Позив на продају је јаван, ако је учињен на начин да за њега може да сазна већи број неодређених лица и ако садржи одређење робе, почетну цену и остале услове продаје.

Јавним надметањем се сматра и надметање на основу јавног позива продавца да му се учини што повољнија понуда, почев од услова описаних у позиву (надметање прикупљањем понуда).

Правила о јавном надметању ради продаје сходно се примењују и на јавно надметање ради куповине.

Министар ближе прописује начин организације и правила трговине јавним надметањем.

4. Специјализоване услуге у промету робе

Члан 29.

Специјализоване услуге у промету робе су:

1) услуге у непосредној функцији промета робе, а нарочито отпрамање, допремање, испорука, складиштење, мерчендајзинг, сортирање и сл. (функционалне услуге);

2) услуге подршке и посредовања у промету робе, а нарочито агенцијске, посредничке, комисионе, услуге берзанског посредовања, контрола квалитета и квантитета робе, контрола параметара безбедности пољопривредних и прехранбених производа, осигурање робе, оглашавање, маркетиншко истраживање и сл. (услуге подршке и посредовања).

IV. УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ТРГОВИНЕ

1. Општи услови за трговину

Услови за обављање трговине

Члан 30.

Трговину могу да обављају лица која имају својство трговца у складу са овим законом.

За обављање трговине морају бити испуњени услови прописани овим законом, као и посебним прописима (хигијенско-санитарни, услови безбедности и здравља на раду, услови заштите животне средине, прописани технички захтеви и др.).

Лица из става 1. овог члана су дужна да у продајном објекту, односно приликом трговине ван продајног објекта, поседују доказе о својству трговца, односно испуњености услова из става 2. овог члана.

Минимални технички услови

Члан 31.

За обављање трговине морају бити испуњени минимални технички услови, који се односе на:

- 1) простор, опрему и уређаје;
- 2) спољашње одлике простора;
- 3) начин продаје робе/услуга;
- 4) начин, опрему и уређаје за складиштење робе;
- 5) врсту робе/ услуга, према њеним својствима, односно одликама.

Министар ближе прописује минималне техничке услове из става 1. овог члана.

Минимални услови у погледу запослених

Члан 32.

За обављање одређених послова у трговини, с обзиром на њихову сложеност и специфичност робе/услуга које су предмет те трговине, запослени морају да поседују одговарајућа знања и вештине, односно да испуњавају минималне услове у погледу стручне и радне оспособљености.

Министар ближе прописује минималне услове из става 1. овог члана.

Место трговине

Члан 33.

Трговина се по правилу обавља нуђењем робе/услуга у продајним објектима.

Трговина се може обављати и ван продајних објеката, у складу са овим законом и посебним прописима.

Својства робе

Члан 34.

Роба стављена у промет мора да испуњава услове здравствене и опште безбедности, техничке захтеве, услове паковања (амбалаже), обележавања, заштите животне средине, односно друге услове утврђене овим законом и посебним прописима.

Исправе које прате робу

Члан 35.

Трговац је дужан да поседује исправе о производњи, односно набавци, превозу, складиштењу и продаји робе (фактура, царинска исправа, отпремница, складишница и сл.), као и исправе којима се потврђује испуњеност услова у погледу својства робе када је то прописано посебним прописима.

Исправе из става 1. овог члана морају да прате робу у превозу.

Исправе из става 1. овог члана морају бити у оригиналу или копији, односно у писаној или електронској форми.

Трговац је дужан да поседује исправе о продаји услуга, као и исправе које према посебним прописима прате пружање одређених услуга.

Цена

Члан 36.

Цена у смислу овог закона јесте новчани износ за који трговац нуди своју робу/услугу купцу.

Образовање цена на тржишту је слободно, осим за робу/услуге за које је законом утврђен другачији начин образовања цена.

Влада се у условима слободног образовања цена на тржишту, стара да путем мера економске политике обезбеди стабилност тржишта и цена.

Министарство надлежно за послове трговине (у даљем тексту: министарство) обавља стручне и друге послове у области цена, а нарочито:

1) праћење и анализирање кретања цена појединих производа и услуга од нарочитог значаја за животни стандард становништва;

2) анализирање дејства мера економске политике на ниво цена, односе цена и снабдевеност тржишта, и предлагање мера економске политике за одржавање стабилности тржишта и цена;

3) предлагање привремених мера у случајевима настанка поремећаја у производњи, пружању услуга и промету одређених производа, односно услуга.

Ако је законом одређено да Влада даје сагласност на цене одређене робе/услуга, да утврђује критеријуме за њихово образовање или да их формира својом одлуком, Влада о тим питањима одлучује на предлог министра и министра надлежног за одговарајућу област.

Евиденција промета

Члан 37.

Трговац је дужан да води евиденцију о набавци, продаји и продајној цени робе, као и друге евиденције о испоруци, односно превозу робе.

Евиденција из става 1. овог члана води се за сваки продајни објект, односно посебно за поједине продајне целине (одељења) у истом продајном објекту.

За трговину ван продајног објекта, евиденција се води на нивоу целокупног промета тог трговца у трговини ван продајног објекта на тржишту Републике Србије.

Евиденција из става 1. овог члана води се на основу исправа из члана 35. овог закона, као и других исправа о промету робе/услуга.

Евиденција из става 1. овог члана чува се у продајном објекту, односно у трговини ван продајног објекта, на месту које се пријави министарству.

Министар ближе прописује садржину, облик и начин вођења евиденције из става 1. овог члана.

Трговина пољопривредним производима и домаћим животињама

Члан 38.

Трговина пољопривредним производима и домаћим животињама, укључујући приплодни материјал, семе и садни материјал, обавља се на откупним местима, пијацама, велетржницама, посебним привредним изложбама (пољопривредне и сточне смотре, изложбе и такмичења), као и на другим продајним местима, у складу са посебним прописима.

Откупно место је специјализована трговина на велико пољопривредним производима и домаћим животињама, у којем се обавља организовани откуп пољопривредних производа и домаћих животиња, од пољопривредних произвођача, ради даље продаје или обављања друге пословне делатности купаца.

Министар и министар надлежан за послове пољопривреде, споразумно ближе прописују минималне техничке услове за трговину на откупним местима.

Ознаке посебног својства

Члан 39.

Ознаке посебног својства су ознаке робе/услуга, којима се оне истичу у односу на другу понуду исте врсте, а које се заснивају на спроведеном независном тестирању.

Услови издавања ознаке посебног својства, односно критеријуми за оцену својстава робе/услуга и издавања ознаке, одређују се елаборатом који израђује издавалац ознаке.

Услови из става 2. овог члана морају бити у непосредној вези са називом ознаке, њеним значењем и обухватом робе/услуга на коју може да се односи, као и адекватни у погледу критеријума и начина издавања, и проверљиви путем независне контроле спроведеног испитивања.

Издавалац посебне ознаке не може бити трговац предметне робе/услуге.

Под ознаком посебног својства се не подразумевају ознаке признатих стандарда квалитета, ознаке усаглашености, ознаке географског порекла, као ни огласне поруке којима се истичу својства робе/услуге без тврдње да је то засновано на спроведеним испитивањима.

2. Услови за обављање трговине на мало

Декларација

Члан 40.

Роба у трговини на мало мора имати декларацију која садржи податке о називу и врсти робе, саставу и количини, као и друге податке у складу са посебним прописима и природом робе, а нарочито податке о произвођачу, земљи порекла, датуму производње и року употребе, увознику, квалитету (класи), као и упозорење на евентуалну опасност или штетност робе.

Декларација се мора налазити на роби, односно на њеном паковању (укључујући привезак, етикету, алкицу, омот) или непосредно поред робе на месту продаје (нпр. ринфузна роба), у складу са нарочитим својствима робе, истакнута уочљиво, односно у каталогу или другом материјалу са понудом те робе који је бесплатно доступан потрошачима на продајном месту, пре куповине.

Сви подаци из става 1. овог члана морају бити наведени на јасан, лако уочљив и читљив начин, на српском језику, на ћириличком или латиничком писму.

Декларација може да садржи и податке на страним језицима, као и жиг, *GTIN* идентификацију (бар-код) и друге податке којима се ближе идентификују роба и њена својства.

Као земља порекла у смислу става 1. овог члана, може се навести Европска унија (ЕУ), у складу са правилима о пореклу робе.

Истицање цене

Члан 41.

Трговац је дужан да на јасан, несумњив, лако уочљив и читљив начин истакне продајну и јединичну цену робе/услуга која се нуди у трговини на мало, у валути платног промета.

Продајна цена је укупна, коначна цена по јединици робе, укључујући порезе.

Јединична цена је продајна цена обрачуната по јединици мере, као што је килограм, литар, метар, квадратни метар, кубни метар или друга јединица мере која се уобичајено користи у промету одређене робе/услуге.

За робу која се нуди на продају у расутом стању истиче се само јединична цена.

Јединична цена се не мора посебно истицати ако је једнака продајној цени.

Одредбе ст. 1. до 4. овог члана не примењују се на продају путем јавног надметања, као и на продају уметничких дела и антиквитета.

У продајном објекту у којем се обавља трговина на мало поред трговине на велико, трговац је дужан да јасно, на уочљив начин истакне прво продајну (малопродајну) цену, па велепродајну цену за сваку робу коју нуди на продају.

У пружању услуга, трговац је дужан да на видном месту истакне само јединичну цену услуга (нпр. према сату, километру, киловат-сату и сл.), на начин из става 1. овог члана.

Пословно име

Члан 42.

Трговац је дужан да на продајном месту има видно истакнуто пословно име, односно назив или скраћено пословно име.

На продајном објекту, поред података из става 1. овог члана, трговац је дужан да има истакнуте и основне податке о том продајном објекту, и то нарочито врсту трговинског формата, у складу са прописаном класификацијом.

Радно време

Члан 43.

Трговац на мало, самостално одређује радно време у складу са овим законом и посебним прописом.

Трговац на мало је дужан да на јасан, несумњив и лако уочљив начин истакне радно време на продајном објекту, односно другом продајном месту, као и да се у сваком тренутку придржава означеног радног времена.

У случају ванредних промена, прекида или других облика привременог престанка обављања трговине на одређеном продајном месту, трговац је дужан да те измене означи на начин из става 2. овог члана, пре престанка обављања трговине.

За поједине трговинске формате, надлежни орган локалне самоуправе може да одреди оквирно радно време путем одређивања укупног трајања радног времена и његовог временског распореда (дневни, недељни, месечни и

годишњи); обавезу држања отвореним појединих продајних објеката у току празника и других нерадних дана, односно обавезу увођења дежурства, у тим данима, водећи рачуна о врсти робе која се у њима продаје и о потребама потрошача, а нарочито:

1) најкраће трајање и распоред радног времена продавница одређене врсте робе или у одређеним деловима града, односно општине;

2) обавезу рада у одређеном времену у дане државних празника и других нерадних дана за одређене продавнице (дежурство);

3) дане одржавања и радно време пијаца, општинских односно градских сајмова, вашара, изложби и других повремених масовних продаја.

Трговац на мало је слободан да ради прековремено, ако није другачије одређено посебним прописима донетим у складу са овим законом.

Министар ближе уређује критеријуме за одређивање оквирног радног времена за поједине трговинске формате из става 4. овог члана.

Продајни подстицаји

Члан 44.

Трговац може да нуди робу/услуге са нарочитим продајним подстицајима (акција, попуст, распродаја, промоција и сл.), односно под повољнијим условима у односу на редовну или претходну понуду, и то нарочито са сниженом ценом, посебним условима продаје, испоруке или другим погодностима, са обећањем награде, учешћем у наградној игри, пратећим поклонима, односно другим погодностима, у складу са законом.

Продајни подстицаји из става 1. овог члана морају да:

1) буду примереног трајања и учесталости, у односу на редовну понуду истог трговца;

2) се односе на количину робе која је довољна да се задовоље потребе великог броја купаца.

Забрањено је нуђење продајних подстицаја на робу које има у тако малој количини да је очиглено да се тиме намерава привлачење купаца ради навођења на куповину друге робе.

Понуда продајног подстицаја, мора да садржи:

1) одређивање врсте подстицаја (попуст, пратећи поклон, учешће у наградној игри или друга погодност);

2) прецизно и јасно одређење робе/услуге на коју се односи;

3) период важења подстицаја, са знаком датума почетка;

4) све евентуалне посебне услове везане за остваривање права на подстицај;

5) укупне трошкове везане за добијање или преузимање робе, укључујући испоруку, односно напомену о трошковима на терет купца.

Ако се подстицај односи на попуст или други облик ценовне погодности, поред података из става 3. овог члана, понуда мора да садржи и упоређење, односно приказивање продајне цене у односу на претходну продајну цену и период у којем је важила претходна цена.

На услове из става 4. овог члана, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује оглашавање, које се односе на упоређивање и приказивање цена.

Ваучер, купон или друго легитимационо средство, које се издаје ради остваривања права на подстицај, поред података из става 3. овог члана, мора да садржи и податке о издаваоцу, као и новчаној вредности или висини попушта.

Ако према природи ствари није могуће истовремено у понуди дати све податке из става 3. тач. 2) до 5) овог члана, трговац је дужан да пре куповине робе из те понуде на други начин бесплатно пружи или обезбеди те податке.

Ако је разлог за продајни подстицај евентуално умањење употребне вредности робе (роба са грешком, оштећењем, пред истеком рока трајања и сл.), тај разлог се мора истаћи код ознаке врсте подстицаја.

Студија утицаја на структуру тржишта

Члан 45.

За трговинске формате чији укупни продајни и складишни простор износи преко 2000 м² бруто површине, израђује се студија утицаја на структуру тржишта (у даљем тексту: студија утицаја).

Студија утицаја нарочито садржи оцену у погледу:

- 1) интереса потрошача и других купаца за постојање трговинског објекта дате површине и намене;
- 2) потребе постојања различите структуре трговинских формата и различитих трговинских субјеката на ширем и ужем тржишном подручју;
- 3) потребе унапређења трговине увођењем нових облика продаје и дистрибуције робе;
- 4) утицаја на друге привредне субјекте, мале и средње величине, који учествују у трговини на мало на релевантном подручју, након отварања, односно изградње датог трговинског формата.

Студију утицаја израђује научноистраживачка организација из области економије и истраживања тржишта, акредитована у складу са прописима о научно-истраживачкој делатности.

Студија утицаја са одобрењем из члана 47. став 2. тачка 3) овог закона, чини саставни део документације која се прилаже уз захтев за издавање грађевинске дозволе у складу са прописима којима се уређује изградња објеката, за објекте који чине трговински формат из става 1. овог члана.

Ако се трговински формат из става 1. организује у изграђеном продајном објекту, студија утицаја са одобрењем из члана 47. став 2. тачка 3) овог закона се израђује пре почетка рада тог трговинског формата.

Министар ближе прописује садржину и начин израде студије утицаја из става 1. овог члана.

V. ЗАШТИТА ТРЖИШТА

Привремене мере заштите тржишта

Члан 46.

Ради спречавања поремећаја на тржишту или отклањања штетних последица поремећаја на тржишту у погледу снабдевања робом и услугама од виталног значаја за живот и здравље људи и за рад привредних субјеката, установа и других организација од општег интереса, Влада може да одреди привремене мере које се односе на одређену врсту робе и услуга, одређену категорију трговаца или потрошача, на потребу спровођења обавеза преузетих међународним уговором, на цене, као и на друге услове за обављање трговине, осим мера које се односе на увоз и извоз робе.

Влада ће одредити привремене мере из става 1. овог члана, као и временски период примене тих мера, сразмерно циљу и очекиваним резултатима, који не може бити дужи од шест месеци од дана одређивања привремене мере, односно најдуже до испуњења обавезе када је у питању спровођење обавеза преузетих међународним уговором.

VI. УНАПРЕЂЕЊЕ ТРГОВИНЕ

Центар за развој трговине

Члан 47.

У Центру за развој трговине (у даљем тексту: Центар) обављају се развојни и стручни послови из области развоја тржишта и трговине.

Центар обавља следеће послове:

- 1) прикупља податке и прати кретања на тржишту, на подручју Републике Србије и по појединим секторима трговине;
- 2) припрема стручне основе за израду прописа из области промета робе/услуга;
- 3) даје одобрење на студију утицаја из члана 45. овог закона, ако се утврди да предвиђени утицај на структуру тржишта није неповољан;
- 4) даје одобрење на елаборат из члана 39. став 2. овог закона, на основу захтева који подноси издавалац ознаке, водећи рачуна да се тиме неоправдано не наруши равноправност учесника на тржишту;
- 5) води интегрисани информациони систем за праћење трговине и тржишта;
- 6) развоја електронске трговине;
- 7) обавља друге развојне и стручне послове у складу са законом и оснивачким актом.

Послове из става 2. тач. 3), 4) и 5) овог члана, Центар обавља као поверене послове.

Акти из става 2. тач. 3) и 4) се доносе и достављају странци у року од месец дана од дана пријема захтева.

Ако се у року из става 4. овог члана не донесу акти из става 2. тач. 3) и 4) сматра се да је дато одобрење по захтеву.

Против аката из става 2. тач. 3) и 4) може се изјавити жалба министру.

На оснивање и рад Центра примењују се прописи којима се уређују јавне агенције, а права оснивача Центра врши Влада.

Размена података

Члан 48.

Центар прикупља, води и прати податке о трговини и трговинској мрежи, а нарочито о њеној структури, ради иницирања и праћења ефеката мера економске политике у области тржишта и трговине, као и друге евиденције у складу са законом.

Трговац је дужан да достави Центру податке из става 1. овог члана, на прописаном обрасцу једном годишње, најкасније до 31. марта са стањем на дан 31. децембар претходне године.

Подаци из става 1. овог члана дају се у писаној форми или у облику електронског документа са електронским потписом даваоца информације.

Подаци из става 1. овог члана, представљају пословну тајну.

Ако подацима из става 1. овог члана располажу други државни органи или имаоци јавних овлашћења, у оквиру евиденција које воде или података које прикупљају, а нарочито путем статистичких истраживања, ти подаци се по захтеву достављају Центру и не спроводи се њихово прикупљање на начин из става 2. овог члана.

Министар прописује врсту података из става 1. овог члана, као и облик и садржину обрасца из става 2. овог члана.

Интегрисани систем

Члан 49.

У Центру се води интегрисани информациони систем за праћење тржишта и трговине (у даљем тексту: интегрисани систем), који садржи податке из члана 48. овог закона, као и друге податке које у свом раду прикупља и анализира Центар.

Подаци и извештаји из интегрисаног система дају се на захтев, а према потребама државних органа, ради обликовања економске политике, разматрања и доношења мера развоја и заштите структуре тржишта, као и за друге потребе у складу са законом.

Подаци који се воде у интегрисаном систему за поједине трговце, имају својство службене тајне.

VII. НЕПОШТЕНА ТРЖИШНА УТАКМИЦА

Забрана непоштене тржишне утакмице

Члан 50.

Непоштена тржишна утакмица (нелојална конкуренција) је радња трговца усмерена против другог трговца, односно конкурента, којом се крше кодекси пословног морала и добри пословни обичаји, и којом се наноси или може нанети штета другом трговцу (конкуренту), а нарочито:

- 1) изношењем неистинитих и увредљивих тврдњи о другом трговцу;

2) изношењем података о другом трговцу или његовој роби или услузи, који су усмерени на нарушавање угледа и пословања тог трговца;

3) продајом робе са ознакама, подацима или обликом, којима се оправдано ствара забуна код потрошача у погледу извора, квалитета и других својстава те робе;

4) стицањем, коришћењем и одавањем пословне тајне без сагласности њеног имаоца, ради отежавања његовог положаја на тржишту;

5) обећање, односно давање поклона веће вредности, имовинских или других погодности другим трговцима, како би се њиховом даваоцу обезбедила предност у односу на конкуренте.

Непоштена тржишна утакмица је забрањена.

Трговац који претрпи штету због радње непоштене тржишне утакмице, има право на накнаду те штете.

Недозвољена шпекулација

Члан 51.

Забрањене су радње трговца којима је циљ, односно последица значајан поремећај на тржишту, као и спречавање или отежавање спровођења прописаног ограничења обављања трговине из члана 46. овог закона, а нарочито прикривањем одређене робе, ограничавањем или обустављањем њене продаје, закључивањем привидних уговора о промету одређене робе којима се битно мења понуда или тражња и ниво цена на тржишту (недозвољена шпекулација).

Забрана пирамидалне трговине

Члан 52.

Забрањено је организовање, обављање, рекламирање и подстицање пирамидалне трговине.

Пирамидална трговина, у смислу овог закона, представља трговину којом се купцима омогућава куповина робе или услуге искључиво од лица укључених у ланац или мрежу препродаје робе или услуга (чланови мреже), и то када продавац условљава куповину:

1) обавезом плаћања чланарине или друге накнаде организатору мреже или другом члану мреже;

2) обавезом куповине исте или друге робе у количини или вредности за које продавац зна или мора знати да су неразумно високе;

3) обавезом налажења других лица која ће се бавити препродајом робе из понуде продавца, ако је право на награду за налажење тих лица условљено претходним плаћањем или давањем посебне накнаде продавцу;

4) одрицањем од права на повраћај купљене робе/услуга под разумним условима, иако је купцу могуће да их врати у стању у којим их је примио.

Условљавање из става 2. тачка 4) овог члана постојаће и када продавац пропусти да обавести купца о његовом праву на повраћај робе најкасније приликом закључења уговора о продаји.

VIII. НАДЗОР

Појам

Члан 53.

Надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона, спроводи министарство надлежно за послове трговине, као и други државни органи у складу са својим делокругом уређеним посебним прописима.

Надзор над радом Центра у вршењу поверених послова врши министарство.

Инспекцијски надзор

Члан 54.

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши:

- 1) министарство, преко тржишних инспектора;
- 2) јединице локалне самоуправе, преко комуналних инспектора у делу надзора над трговином ван продајног објекта, осим даљинске трговине, као и у погледу истицања и придржавања радног времена и истицања пословног имена;
- 3) други државни органи у складу са својим делокругом, према посебним прописима.

Послове из става 1. тачка 2) овог члана, јединице локалне самоуправе обављају као поверене послове.

Главни тржишни инспектор руководи пословима инспекцијског надзора који обављају тржишни инспектори, као и послове координације, односно размене података у вези са обављањем тржишног надзора.

Лице које обавља послове тржишног инспектора мора да има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно друге услове одређене законом који уређује права и дужности државних службеника, другим прописом и актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у министарству, као и положен посебан стручни испит за тржишног инспектора.

Главни тржишни инспектор, поред услова из става 4. овог члана, мора да испуњава услове за рад на положају, у складу са законом којим се уређују права и дужности државних службеника.

Комунални инспектор који обавља послове надзора из става 1. тачка 2) овог члана, мора да има положен посебан стручни испит за тржишног инспектора.

Програм и начин полагања посебног стручног испита за тржишног инспектора уређује министар.

Овлашћења тржишног инспектора

Члан 55.

У вршењу инспекцијског надзора, тржишни инспектор има овлашћење да:

- 1) прегледа пословни простор, односно простор у којем се обавља трговинска делатност;
- 2) врши увид у пословне књиге, евиденције, исправе, електронске документе као и у другу документацију у вези са обављањем трговине;
- 3) врши копирање пословних књига, евиденција, исправа и електронских докумената, које су предмет надзора;
- 4) врши идентификацију лица која обављају трговинску делатност, путем увида у личну исправу или другу јавну исправу са фотографијом;
- 5) узима писмене и усмене изјаве лица која обављају трговинску делатност, односно сведока или службених лица, као и да позива ова лица да дају изјаве, о питањима од значаја за предмет надзора;
- 6) фотографише, врши видео-снимање простора у којем се врши надзор, односно робе и других предмета који су предмет надзора;
- 7) врши преглед возила, у случају сазнања да је то возило у функцији обављања трговине;
- 8) узима узорке робе и других предмета;
- 9) прикупља податке релевантне за предмет надзора;
- 10) наложи попис робе, односно евиденцију промета;
- 11) захтева судски налог за претрес стамбеног или пратећег простора у случају сазнања да се у том простору обавља недозвољена трговина;
- 12) захтева асистенцију полиције, односно комуналне полиције, ако основано процени да је то потребно према приликама одређеног случаја;
- 13) предузима друге радње у складу са законом.

Под пословним простором из става 1. тачка 1) овог члана, сматра се и стан, пратећа просторија или други простор стамбеног карактера, који је регистрован као седиште или као место у којем се обавља делатност, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката, односно другим прописима којима се уређују посебне делатности.

Дужности тржишног инспектора

Члан 56.

У вршењу инспекцијског надзора, тржишни инспектор је дужан да:

- 1) обавља надзор савесно и пажљиво, настојећи да не нанесе непотребну штету субјекту надзора;
- 2) поднесе пријаву надлежном органу, односно захтев за покретање прекршајног поступка, за кажњиве радње, односно прекршаје прописане овим законом;
- 3) податке у вези пословања субјекта надзора, до којих је дошао у инспекцијском надзору чува као службену тајну;

4) пре почетка обављања радњи у контроли, предочи службену легитимацију, као и службени налог за предузимање контроле;

5) поступа професионално, у складу са кодексом понашања државних службеника, са уважавањем и поштовањем према лицима која се појављују у поступку инспекцијског надзора, као и да поштује начело сразмерности у погледу начина предузимања радњи у поступку.

6) обавља радње у надзору, а нарочито контроли код субјекта надзора, тако да се сметње у обављању пословања сведу да нужну меру.

Повреда дужности тржишног инспектора, прописаних овим и посебним законом, представља тежу повреду дужности у смислу дисциплинске одговорности.

Овлашћења и дужности комуналног инспектора

Члан 57.

У обављању послова из члана 54. став 1. тачка 2) овог закона, комунални инспектор има иста овлашћења и дужности као тржишни инспектор, у складу са овим законом.

Мере у поступку инспекцијског надзора

Члан 58.

У вршењу инспекцијског надзора, у случају утврђивања повреде закона, тржишни инспектор је овлашћен да решењем изрекне следеће мере:

- 1) отклањања утврђене неправилности;
- 2) привремене забране промета одређене робе, односно вршења одређене услуге;
- 3) привременог затварања продајног објекта;
- 4) привремене забране обављања трговине ван продајног објекта;
- 5) одузимања робе.

Трошкови везани за спровођење прописаних мера падају на терет лица против којег је мера одређена.

Отклањање неправилности

Члан 59.

У случају утврђивања повреде закона, тржишни инспектор ће наложити отклањање утврђене повреде, са примереним роком за поступање по том налогу, који не може бити краћи од три дана нити дужи од два месеца, осим ако је за одређену неправилност или повреду закона овим или посебним законом другачије прописано.

Мера отклањања неправилности не искључује истовремену примену других мера прописаних законом.

Привремена забрана промета

Члан 60.

Тржишни инспектор ће изрећи меру привремене забране промета одређене робе, односно вршења одређене услуге, ако се утврди да нису испуњени прописани услови за промет те робе, односно услуге.

Забраном из става 1. овог члана налаже се повлачење из промета или се забрањује стављање у промет, укључујући нуђење, излагање, испоручивање и чињење доступним робе, односно на други начин онемогућава промет робе која је предмет забране.

Роба која је предмет забране може бити одређена по врсти, серији, комаду, количини, односно на други начин идентификације робе која не испуњава прописане услове за стављање у промет.

Забраном из става 1. овог члана налаже се престанак вршења одређене услуге, односно забрањује почетак пружања одређене услуге која је предмет забране.

Привремено затварање продајног објекта

Члан 61.

Тржишни инспектор ће изрећи меру привременог затварања продајног објекта:

- 1) ако продајни објекат не испуњава прописане услове за трговину која се у њему обавља;
- 2) ако не испуњава посебан услов за одређене трговинске формате из члана 45. овог закона;
- 3) ако се не поступи по налогу за отклањање неправилности из члана 59. овог закона, у остављеном року, у односу на продајни објекат у којем су утврђене те неправилности;
- 4) ако поступи супротно мери забране промета одређене робе из члана 60. овог закона, у погледу робе која је била предмет забране.

Меру из става 1. овог члана може да изрекне Главни тржишни инспектор, ако не постоји стварна могућност за обављање контроле у том објекту, односно ако поступајући тржишни инспектор буде спречен или онемогућен да спроведе контролу.

Привремено затварање продајног објекта се одређује до отклањања утврђене неправилности, односно до спровођења контроле у смислу става 1. тачка 3) овог члана, а најдуже до шест месеци.

Мера из става 1. овог члана спроводи се затварањем продајног објекта, истицањем решења којим је одређена мера и печатењем улаза у тај објекат.

Привремена забрана обављања трговине ван продајног објекта

Члан 62.

Тржишни инспектор ће изрећи меру привремене забране обављања трговине ван продајног објекта ако се утврди повреда прописаних услова за обављање ове трговине.

Забрана из става 1. овог члана може да се односи на одређени облик трговине ван продајног објекта, одређену врсту робе, подручје, лица која обављају трговину, односно друге услове у погледу којих је утврђена повреда овог закона.

Мера из става 1. овог члана одређује се у трајању до испуњења прописаних услова, а најдуже шест месеци.

Одузимање робе

Члан 63.

Тржишни инспектор ће одузети робу лицу:

1) које затекне у обављању трговине, а које нема својство трговца у смислу овог закона;

2) које обавља трговину ван продајног објекта, супротно мери привремене забране обављања трговине ван продајног објекта из члана 62. овог закона.

Предмет мере одузимања из овог члана је роба која се затекне на месту и у време обављања контроле, и то роба која је стављена у промет, односно припремљена ради стављања у промет (ускладиштена, спремљена и сл.), која се налази у поседу лица из става 1. овог члана, без обзира на податке о својини на тој роби и друге податке из исправа које прате робу.

Приликом одузимања робе, издаје се посебна потврда са подацима о врсти и количини одузете робе.

Роба која се затекне на месту контроле, а која је очигледно напуштена, уклања се и има својство одузете робе, о чему се доноси посебан закључак.

Продаја одузете робе

Члан 64.

Одузету робу која испуњава услове за стављање у промет, по коначности решења о одузимању, продаје орган преко чијих инспектора је одузета, путем јавног надметања.

Ако се проценом стручног проценитеља утврди да трошкови складиштења, односно држања и чувања одређене одузете робе, у времену редовно потребном за спровођење продаје јавним надметањем, превазилазе процењени приход од продаје, као и у случају робе која је подложна кварењу, односно робе чији би рок употребе истекао до окончања поступка продаје јавним надметањем, спроводи се непосредном погодбом, на основу јавног позива за достављање понуда.

Јавни позив за јавно надметање, као и јавни позив из става 2. овог члана, објављују се у средствима јавног информисања, као и на интернет страни органа из става 1. овог члана.

Средства остварена продајом одузете робе, по одбитку трошкова, уплаћују се у буџет Републике Србије.

Влада може уступити без накнаде робу из става 1. овог члана и робу чија продаја није могућа за хуманитарне сврхе, државним органима, установама социјалне заштите, васпитно-образовним установама, установама културе, хуманитарним организацијама и другим корисницима хуманитарне помоћи, као и за друге оправдане сврхе.

Уништавање одузете робе

Члан 65.

Ако се проценом стручног проценитеља утврди да продаја одузете робе није економски оправдана или ако продаја те робе из других разлога није стварно или правно могућа, односно ако је уништавање одузете робе предвиђено посебним прописима, уништава се на начин и под условима који омогућавају ефикасност и безбедност поступања, по коначности решења о одузимању.

Трошкове уништавања робе сноси лице којем је та роба одузета.

Министар ближе прописује услове из става 1. овог члана у погледу начина уништавања одређене врсте одузете робе.

Измена и престанак мере

Члан 66.

Решење о изрицању мере из члана 58. став 1. тач. 1) до 4) овог закона укида се ако се утврди да су отклоњени разлози за доношење решења.

Ако нису у потпуности отклоњени разлози за доношење решења о изрицању мере у смислу става 1. овог члана, односно ако су измењени или делимично отклоњени, доноси се ново решење на основу новог чињеничног стања.

Решење о изрицању мере престаје да важи по сили закона, протеклом најдуже законског рока за одређену меру.

Покретање поступка инспекцијског надзора

Члан 67.

Инспекцијски надзор у смислу овог закона врши се по службеној дужности, и започиње предузимањем прве радње тржишног инспектора у поступку инспекцијског надзора.

Пријаве повреде закона, односно друге информације, дојаве, поднесци и захтеви поднети ради предузимања инспекцијског надзора, имају дејство иницијативе за покретање поступка, а подносиоци тих иницијатива, немају својство странке у поступку који се може покренути на основу те иницијативе.

Контрола се врши на основу службеног налога овлашћеног лица, који нарочито садржи податке о поступајућем тржишном инспектору, време, односно период контроле, као и ближе подручје и предмет контроле.

Записник

Члан 68.

О свим радњама у поступку инспекцијског надзора од значаја за утврђивање чињеничног стања, тржишни инспектор саставља записник.

Записник мора бити јасан и читак, и води се у писаном, односно електронском облику.

Изјаве лица у поступку инспекцијског надзора, као и примедбе на садржину записника, дају се у посебном документу, који потписује давалац изјаве.

О питањима која нису од непосредног значаја за утврђивање чињеничног стања, тржишни инспектор саставља службену белешку.

Копија записника се издаје странци одмах по окончању радње у поступку, а ако то није могуће, најкасније у року од три дана од дана извођења радње у поступку.

Дигитализација списка предмета

Члан 69.

Списи предмета инспекцијског надзора, као и поједине исправе у списима (записник, изјаве, копије документације која је предмет надзора и сл.) могу да се воде у облику електронског документа у складу са законом који уређује електронски документ.

Обезбеђење доказа

Члан 70.

Ради обезбеђења доказа, тржишни инспектор може привремено одузети одређене предмете (ствари, опрему, исправе и сл.), који су у непосредној вези са утврђивањем чињеничног стања у поступку инспекцијског надзора, и то до извођења доказа на основу одузетог предмета, а најдуже до окончања поступка.

О обезбеђењу доказа доноси се закључак, против којег је допуштена посебна жалба која не прекида ток поступка.

Рок за доношење решења

Члан 71.

Ако утврди повреду закона, тржишни инспектор ће донети и доставити решење у складу са својим овлашћењем, у року од пет дана од дана предузимања, односно окончања контроле.

Тржишни инспектор може у време и на месту контроле, донети привремено решење, које се укида решењем из става 1. овог члана, односно престаје да важи протеклом рока за доношење решења из става 1. овог члана.

Против привременог решења није дозвољена посебна жалба.

Жалба

Члан 72.

Против решења тржишног инспектора, односно комуналног инспектора, допуштена је жалба министру у року од осам дана од дана пријема.

Решење министра је коначно у управном поступку, и против њега може да се покрене управни спор.

Жалба не одлаже извршење решења.

Накнада штете

Члан 73.

Трговац има право на накнаду штете у случају поништавања решења којим је одређена мера, у висини стварне штете, као и трошкова спровођења мере.

Захтев за накнаду штете се може поднети министарству, ради вансудског поравнања.

По захтеву из става 2. овог члана, министарство је дужно да се изјасни у року од 60 дана од дана пријема.

Вансудско поравнање по захтеву из става 2. овог члана, може се закључити на основу процене стручног проценитеља и уз сагласност републичког јавног правобраниоца.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 74.

Новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не води евиденцију промета на потпун и прописан начин (члан 37);
- 2) продаје робу са неуредном или непрописном декларацијом (члан 40);
- 3) не истакне цене или не истакне цене на прописан начин (члан 41);
- 4) нема истакнуто пословно име или основне податке о продајном објекту, почев од дана обављања трговине (члан 42);
- 5) ако не истакне радно време или се не придржава означеног радног времена, односно ако радно време одреди супротно оквирном радном времену (члан 43);
- 6) не достави податке са садржајем, на начин и у року из члана 48. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се физичко лице или одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000,00 до 50.000,00 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 10.000,00 до 100.000,00 динара.

Члан 75.

Новчаном казном од 500.000,00 до 2.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) обавља даљинску трговину на мало супротно одредби члана 17. овог закона;
- 2) обавља трговину личним нуђењем супротно одребама чл. 18. и 19. овог закона и члана 20. став 3. овог закона;
- 3) обавља осталу трговину на мало ван продајног објекта, на месту које није одређено или одобрено актом надлежног органа локалне самоуправе (члан 20. став 2);

4) обавља делатност робне берзе, сајма, организатора осталих привредних изложби и традиционалних манифестација, пијаце, велетржнице, јавног недметања или аукцијске куће, супротно чл. 22. до 28. овог закона;

5) не поседује одговарајуће исправе које прате робу на прописан начин (члан 35);

6) ако не поштује одлуку Владе о ценама из члана 36. став 5;

7) не води евиденцију промета (члан 37);

8) обавља трговину пољопривредним производима и домаћим животињама супротно прописаним условима (члан 38);

9) употребљава ознаке посебног својства супротно члану 39. овог закона;

10) продаје робу без декларације (члан 40);

11) ако нуди робу, односно услуге са нарочитим продајним подстицајима супротно члану 44. овог закона;

12) не поштује привремене мере заштите тржишта у складу са чланом 46. овог закона;

13) ако обавља недозвољену шпекулацију (члан 51);

14) ако организује, обавља, рекламира и подстиче пирамидалну трговину (члан 52).

15) ако поступи супротно мери забране промета одређене робе, односно вршења одређене услуге (члан 60);

16) ако поступи супротно мери привременог затварања продајног објекта (члан 61).

За радње из става 1. овог члана казниће се физичко лице или одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000,00 до 150.000,00 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 50.000,00 до 500.000,00 динара.

Уз прекршајну казну из става 1. овог члана, правном лицу се може изрећи и заштитна мера обављања одређене делатности у трајању од шест месеци до две године, као и заштитна мера јавног објављивања пресуде.

Уз прекршајну казну из става 2. овог члана, одговорном лицу у правном лицу може се изрећи заштитна мера забране да врши одређене послове у трајању од три месеца до једне године.

Уз прекршајну казну из става 1. овог члана, предузетнику се може изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању од шест месеци до две године.

Члан 76.

Новчаном казном од 50.000,00 до 150.000,00 динара казниће се физичко лице ако:

1) обавља промет робе/услуга, а нема својство трговца (чл. 11. и 30.);

2) обавља трговину личним нуђењем супротно члану 19. овог закона.

Уз прекршајну казну из става 1. овог члана, физичком лицу се може изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању од шест месеци до две године.

Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 77.

До почетка рада Центра за развој трговине, послове Центра обавља министарство.

Члан 78.

На предмете инспекцијског надзора који нису окончани до дана ступања на снагу овог закона, примењиваће се одредбе закона по којем су започети.

Члан 79.

Одредбе овог закона које се односе на услове за тржишног инспектора, Главног тржишног инспектора, као и на поверене послове инспекцијског надзора јединицама локалне самоуправе и услове које морају да испуњавају комунални инспектори за обављање тих послова, примењиваће се од 1. јануара 2012. године.

До почетка примене одредби овог закона које се односе на поверене послове инспекцијског надзора јединицама локалне самоуправе у складу са ставом 2. овог члана, те послове обавља министарство преко тржишних инспектора.

Члан 80.

Даном почетка примене овог закона престају да важе:

1) Закон о трговини („Службени лист СРЈ”, бр. 32/93, 50/93, 41/94, 29/96 и 37/02 – др. закон и „Службени гласник РС”, бр. 101/05 – др. закон и 85/05 – др. закон);

2) Закон о условима за обављање промета робе, вршење услуга у промету робе и инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 39/96, 20/97, 46/98, 34/01 – др. закон, 80/02 – др. закон и 101/05 – др. закон);

3) Закон о ценама („Службени гласник РС”, број 79/05).

До доношења подзаконских аката на основу овлашћења из овог закона примењиваће се подзаконски акти донети до дана ступања на снагу овог закона, осим одредаба које су у супротности са овим законом.

Члан 81.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се од 1. јануара 2011. године.